

Archeologienota

Leuven – Mgr. van Waeyenberghlaan (Residentie Copal)

Programma van maatregelen

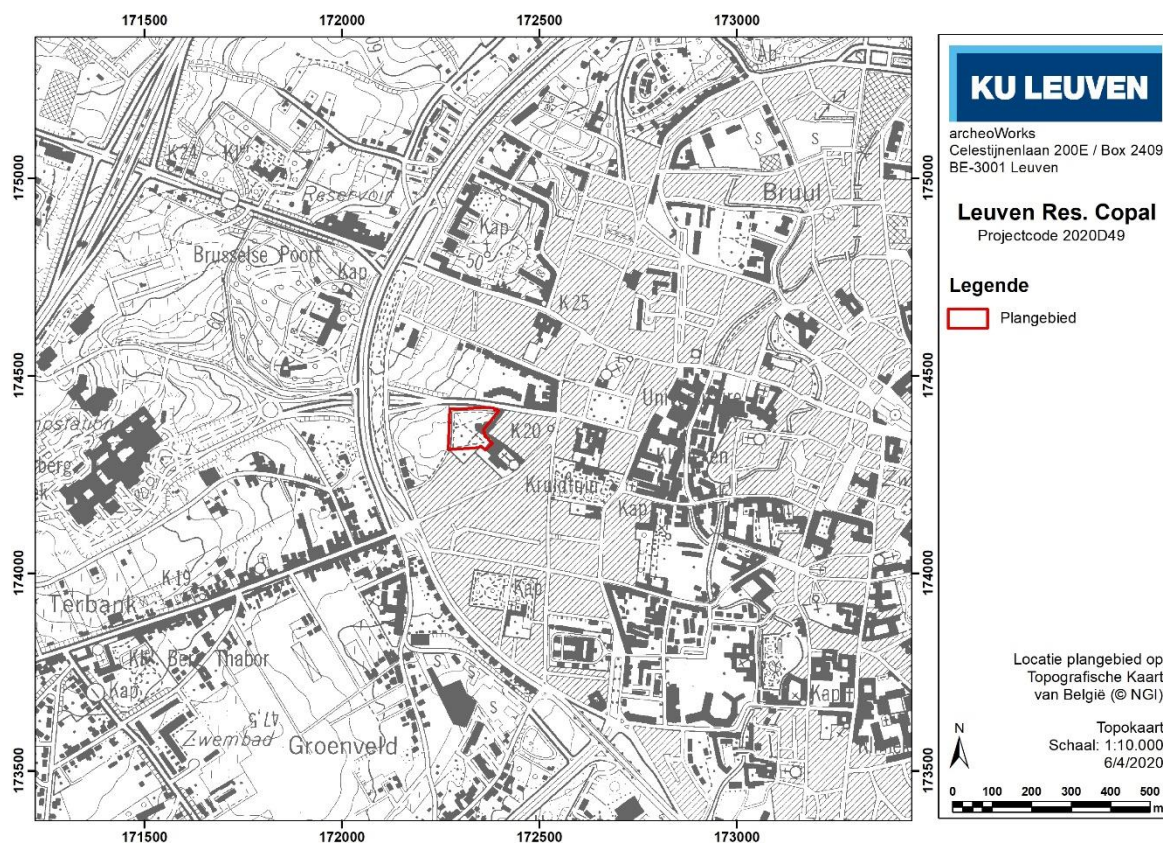

Johan Claeys

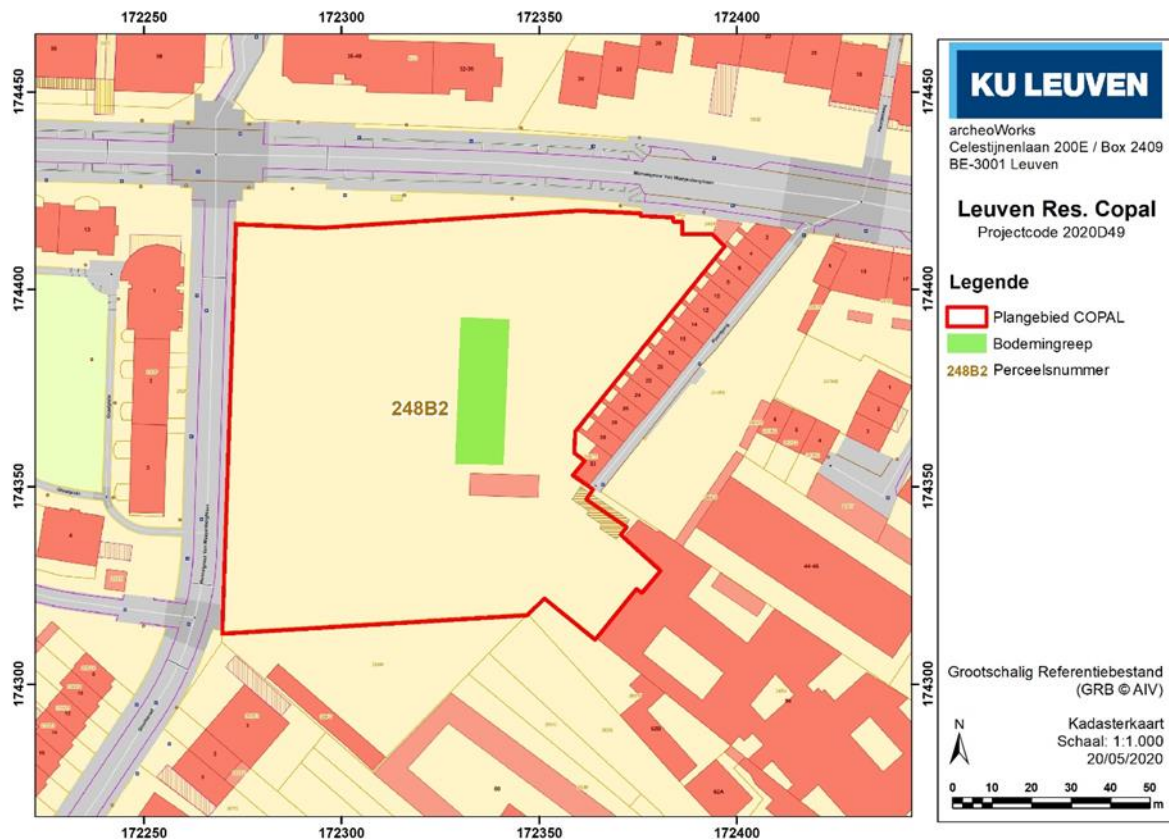
2020

1 Administratieve gegevens

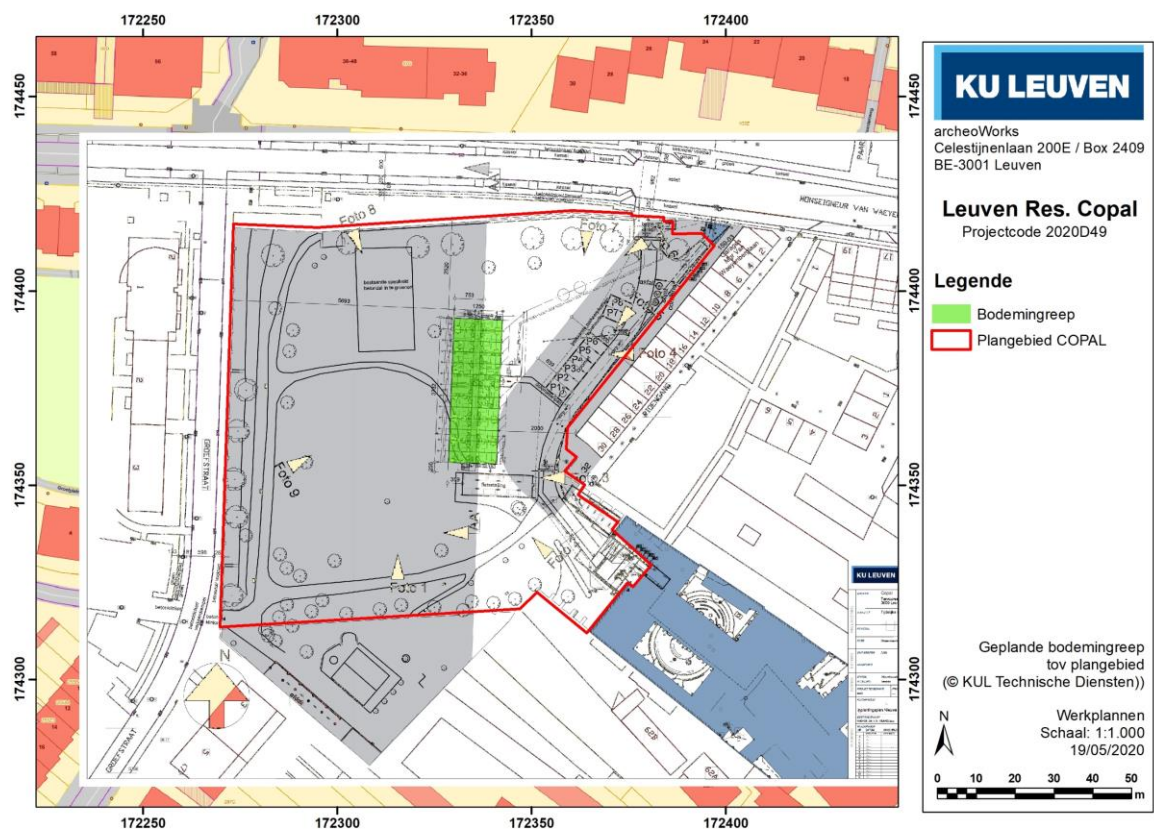
Projectcode:	Bureaustudie: 2020D49
Betrokken actoren:	Johan Claeys (erkend archeoloog 2017/00180): projectleider
Locatie:	Perceel gelegen langs zuidzijde Mgr. Van Waeyenberghlaan (Leuven), eveneens toegankelijk via Tervuursestraat 56 (Residentie Copal)
Lambert coördinaten:	(<i>Bounding box</i> coördinaten – Lambert 72) ZW: x = 172 269,52 m / y = 174 312,57 m NO: x = 172 397,03 m / y = 174 420,78 m
Topografische kaart:	Zie Figuur 1
Kadastrale gegevens:	Leuven / Afdeling 4 Leuven / Sectie E / Perceelnr. 248B2 Zie Figuur 2
Oppervlakte terrein:	Oppervlakte perceel: ca. 10.535 m ² Oppervlakte bodemingreep: 466 m ²

Figuur 1. Inplanting van het plangebied op de topografische kaart van België, schaal 1:10.000 (© NGI).

Figuur 2. Inplanting van het plangebied op de kadastralpercelen zoals opgenomen in het GRB (© AIV).

Figuur 3. De werkplannen (© KULeuven Technische Diensten) geplot op het GRB (© AIV)

2 Samenvatting verslag van resultaten

Het plangebied betreft een perceel ten zuiden van de Mgr. van Waeyenberghlaan in het centrum van Leuven, ingebed tussen de Groefstraat en de Pioengang. Het perceel behoort toe aan de Residentie Copal (Collegium Pro America Latina). De KU Leuven plant de constructie van verblijfscontainers in de noordoostelijke zone van het plangebied voor het tijdelijke huisvesten van studenten. Volgens de Gewestplannen valt de geplande bodemingreep binnen woongebied, terwijl het westelijke deel van het perceel uit parkgebied bestaat. De algemene funderingsplaat voor de verblijfscontainers zal een verstoringsdiepte van +/- 30 cm kennen, met een vorstrand die tot een vorstvrije diepte van +/- 80 cm zal reiken; ook de nutsleidingen worden op een diepte van +/- 80 cm aangebracht.

Voor deze werken is een omgevingsvergunning vereist. Aangezien het plangebied zich binnen een archeologische zone bevindt (het historische stadscentrum van Leuven), de oppervlakte van de bodemingreep minimaal 466 m² bedraagt en de perceeloppervlakte ca. 10.535 m² bedraagt, moet de vergunningsaanvraag gepaard gaan met een in akte genomen archeologienota.

Op basis van de bureaustudie kon worden vastgesteld dat er voor het plangebied geen gekende archeologische waarden bestaan. Voor de zone tussen de Eerste en Tweede Stadsomwalling van Leuven zijn relatief weinig waarnemingen opgenomen in de Centrale Archeologische Inventaris. De meeste van deze waarnemingen dateren van de late middeleeuwen en nieuwe tijd en betreffen grootschalige infrastructuurwerken. Op basis van het beschikbare historische kaartmateriaal kon worden vastgesteld dat er mogelijk reeds vanaf de late middeleeuwen bewoning aanwezig was langs de noordelijke rand van het plangebied (de huidige Van Waeyenberglaan). De zone van de geplande bodemingreep bevindt zich echter op ruim 30 m van deze straat. De topografische en geologische kaarten tonen bovendien aan dat die specifieke zone zich tot minstens op het einde van de 19^e eeuw bevond ter hoogte van een oud beekdal, waardoor de kans op het aantreffen van structurele resten uit oudere periodes eerder laag is. Wel is het mogelijk dat er hier archeologische sporen te associëren met tuinbouw, landbouw en erven kunnen worden aangetroffen.

De topografische kaarten lijken ook te suggereren dat de aanleg van de 'Copal tuin', aan het eind van de 19^e of begin van de 20^e eeuw, gepaard ging met de nodige reliëfveranderingen, waaronder het dempen van het oude beekdal. Er werd vervolgens besloten om ter plaatse een aantal controleboringen uit te voeren ter hoogte van de geplande bodemingreep en de onmiddellijke omgeving. Deze boringen toonden duidelijk aan dat er zich ter hoogte van deze zone (sub)recente antropogene pakketten bevinden met een dikte variërend tussen de 0,65 en 2,00 m. In deze pakketten werd tot onderin bouwpuin en onder meer cokes (afval van steenkoolindustrie) aangetroffen, waardoor een datering in de voorbije twee eeuwen gerechtvaardigd lijkt.

Het is niet waarschijnlijk, maar het kan niet worden uitgesloten dat er onder deze ophogingspakketten nog een archeologisch niveau aanwezig is. Er kan echter wel gegarandeerd worden dat de impact van de geplande werkzaamheden niet noemenswaardig is en dat er voldoende buffer behouden blijft om het bodemarchief intact te houden. Er wordt daarom geen archeologisch vervolgonderzoek opgelegd en geen Programma van Maatregelen opgesteld.

3 Programma van maatregelen

Het vooronderzoek kan geen definitief uitsluitsel geven over de aan- of afwezigheid van archeologische restanten in de zone van de geplande bodemingreep. Er kan wel worden beargumenteerd dat de kans op de aanwezigheid van een behoudenswaardige vindplaats zeer klein is. Bovendien kan er worden aangetoond dat de geplande werkzaamheden geen of nauwelijks impact zullen hebben op de ongeroerde bodem:

- Er zijn geen directe aanwijzingen voor de aanwezigheid van een behoudenswaardige archeologische vindplaats uit de steentijd tot en met nieuwe tijd binnen het plangebied. De historische kaarten tonen verder aan dat er geen bebouwing uit de late middeleeuwen of nieuwe tijd binnen de geplande bodemingreep te verwachten is. De zone van de bodemingreep bevindt zich ter hoogte van een oud beekdal, met steile wanden. De archeologische verwachting is dus laag, al kan de aanwezigheid van bepaalde types sporen niet worden uitgesloten.
- De inplanting van het paviljoen van de Expo '58 in Brussel overlapt met de oostelijke helft met de zone van de geplande bodemingreep. Zowel de constructie in 1963 als de afbraak in 2012 ging gepaard met een verstorende impact op de ondergrond dat groter en dieper was dan de geplande bodemingreep voor de constructie van de residentiële containers.
- Voor de westelijke helft van de geplande bodemingreep, die buiten deze verstoring valt, geldt dat het terrein ten vroegste vanaf de late 19^e eeuw is opgehoogd, wellicht om de depressie van het oude beekdal in het landschap te compenseren. Deze ophogingspakketten zijn centraal en in noordelijke richting dik genoeg om voldoende buffer te behouden tussen de geplande bodemingrepen en het eventueel nog aanwezige bodemarchief. Alleen in de zuidwestelijke hoek kan een sporenveld eventueel worden aangesneden op de ontgravingsdiepte voor de vorstrand. De oppervlakte daarvan is echter te verwaarlozen en zal niet toelaten om archeologische waarnemingen te doen.
- De aan te leggen nutsleidingen vallen binnen de zone waar deze (sub)recente ophogingspakketten een minimum dikte van 1,50 m bezitten, waardoor er geen impact zal zijn op het eventueel aanwezige onderliggende bodemarchief.

Er kan besloten worden dat we op basis van het bureauonderzoek, aangevuld met 8 controleboringen ter plaatse, in staat zijn om de centrale onderzoeksvragen van deze archeologienota te beantwoorden (zie Verslag van Resultaten). Daardoor kunnen we op basis van het reeds gevoerde onderzoek een gemotiveerde uitspraak doen over het vervolgtraject (criterium 2 uit hoofdstuk 5.2 van de Code van Goede Praktijk).

Het advies luidt dat er geen verdere archeologische onderzoeksstappen ondernomen moeten worden. De verplichte melding van archeologische toevalsvondsten blijft van toepassing, zoals uiteengezet in § 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.